

Papírová účtenka jen na vyžádání, stát je chce digitalizovat. Zákazníci by je mohli mít pohromadě i z více obchodů

Viktor Votruba

viktor.votruba@hn.cz

V jednom obchodě nakoupíte potraviny, ve druhém elektroniku, pak si dáte v restauraci oběd a nakonec si třeba zajdete k holiči. Všude byste za to dnes měli při platbě dostat účtenku, zpravidla papírovou. Většina z nich skončí v koši. To by se mohlo v dalších letech změnit. V rámci 22 opatření na snížení byrokracie ve středu vláda schválila i záměr na zavedení elektronické a digitální účtenky. Stát chce stanovit jednotnou formu účtenek tak, aby je bylo možné i centralizovat. Tedy je mít pohromadě v nějaké aplikaci či v internetovém bankovníctví. Nakupující díky tomu budou mít nad svými účtenkami větší přehled, což se může hodit třeba při reklamaci.

Ministerstvo průmyslu a obchodu chce, aby papírová forma účtenky byla v budoucnu pouze na vyžádání zákazníka. Tu digitální by dostal v jednotném formátu například prostřednictvím aplikace, e-mailu či QR kódů, což by mělo proces nakupování zjednodušit a zefektivnit. „Je ale potřeba být opatrný na osobní údaje a vyjasnit si, jakou roli v tom bude mít stát a kdo bude systém vytvářet a kontrolovat,“ upozorňuje Jan Lamser, předseda Sdružení pro digitální účtenky.

„Cílem balíčku je sjednotit formát účtenek tak, aby je zákazníci mohli uchovávat na jednom místě, ideálně v jedné aplikaci,“ říká David Hlušík z tiskového oddělení ministerstva průmyslu a obchodu, které má zavedení systému na starosti. Většina pokladen v Česku již digitální účtenky podporuje, zpravidla prostřednictvím aplikací obchodníků. „Jednotný formát by navíc zjednodušil účetnictví, snížil náklady na tisk a skenování a zajistil kompatibilitu s účetními systémy a finanční správou,“ dodává Hlušík.

O konkrétním nastavení systému se ještě povedou diskuse. Od výsled-

ku se pak budou odvíjet případné povinnosti pro obchodníky a finanční náročnost systému. Přestože jedním ze základních požadavků ministerstva bude, aby prodejci poskytovali primárně digitální účtenky, je ministerstvo připravené diskutovat o úlevách pro nejmenší obchodníky.

Prodejci záměr vesměs vítají, ovšem za podmínky, že digitální účtenky zůstanou jen dobrovolnou možností. Trvají na tom zejména menší obchody, které si nemohou dovolit provozovat vlastní elektronický systém účtenek a zákaznických karet. „Chápeme, že dnes si mnoho zákazníků účtenku vůbec nebere a vrší se tím tuny vyhozeného papíru zbytečně, nicméně je třeba mít na paměti, že nejmenší podnikatelé a obchodníci nemají kapacitu ani finance si udržovat databázi zákazníků včetně jejich osobních dat,“ reaguje Eva Svobodová, generální ředitelka Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR.

Podle Tomáše Prouzy, prezidenta Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR, může mít zavedení jednotného formátu účtenek pozitivní přínos zejména pro zákazníky. „Je dobře, že ministerstvo takovou digitalizaci ekonomiky podporuje,“ míní Prouza.

Ministerstvo v této záležitosti spolupracuje i se Sdružením pro digitální účtenky, které vzniklo v březnu roku 2023 a záštitu nad ním převzalo jak ministerstvo průmyslu a obchodu, tak ministerstvo pro místní rozvoj a ministerstvo financí či Hospodářská komora ČR.

„Připravujeme teď legislativní byznysovou analýzu, abychom zhodnotili, jaká opatření by v rámci digitalizace účtenek dávala smysl. Na samotném ministerstvu se touto otázkou dříve nikdo nezabýval ani proto neexistuje specializovaný odbor, proto také vzniklo naše sdružení,“ říká Lamser. Členy sdružení jsou na-

Soumrak papírových účtenek Obchodníci by v příštích letech měli vydávat hlavně ty digitální. Lidé by je pak mohli mít všechny v jedné aplikaci, třeba i v rámci internetového bankovníctví. **Foto: Shutterstock**

příklad platební sítě Visa a MasterCard, Česká spořitelna či poradenské společnosti Deloitte a EY.

Zavedení digitálních účtenek by mělo významně usnadnit nákupy i lidem, kteří používají firemní kartu. „Ve stávající papírové podobě totiž musí držitel zaměstnanecké karty vždy papírový doklad předat své společnosti kvůli daňové povinnosti,“ vysvětluje Miroslav Koubek, odborník na digitální produkty z České spořitelny, která je rovněž členem zmíněného sdružení.

Pro obchodníky má digitální účtenka výhodu ve snížení nákladů na papírové role do pokladen a také ve snížení uhlíkové stopy, kterou si už velké firmy musí hlídat. Většina papírových účtenek přitom nepatří do modrých kontejnerů ale do směsného odpadu, který putuje na skládku nebo do spalovny. Bývají totiž vyráběné z termopapíru.

Řada velkých obchodních řetězců už digitální účtenky zákazníkům nabízí, a to v rámci svých zákaznických aplikací.

„Možnost elektronických účtenek jsme zavedli v roce 2022. Dosud to vedlo k úspoře přes 67 milionů nevytištěných účtenek. Funkci v rámci naší mobilní aplikace využívá každý druhý zákazník,“ říká například Regina Čerchovská, odborná referentka ze společnosti Lidl.

V obchodním řetězci Albert jen loni díky elektronickým účtenkám ušetřili na 15 tisíc kilometrů účtenkového papíru. A to je jen malá část z celého obchodního trhu, kde se účtenky používají.